

PUOLUEELLE

VETOOMUKSEN LUONNOS

Toverit! Se, että puolueemme elää vaikeaa kriisiä, on nyt jo kaikille tiettyä, se on suoraan ja avoimesti sanottu myös Pää-äänenkannattajamme palstoilla.

Me katsomme velvollisuudeksemme kutsua kaikkia puolueen jäseniä osallistumaan aktiivisesti ja tietoisesti kaikkeen siihen, mikä on tarpeellista kriisistä pääsemiseksi mahdollisimman nopeasti ja kivuttomasti.

Tov. Plehanov, joka kuului puolueen edustajakokouksessa ja — pitkän aikaa sen jälkeen — Ulkomaisen liigan edustajakokouksessa puoluekokouksen enemmistöön, esiintyy nyt „Iskran” 57. numerossa vähemmistön vaatimuksia puolustaan ja syyttää Keskuskomiteaa „eriskummallisuudesta”, myöntymättömyydestä, joka on hyödyllistä vain vihollisille, haluttomuudesta kooptoida vähemmistön kannattajia. Juuri tuollaisessa kooptaatiassa tov. Plehanov näkee ei enempää eikä vähempää kuin „ainoan keinon puolueemme saattamiseksi pois vaikeasta kriisitilasta, joka heikentää tavattomasti meidän asemiamme ja vahvistaa monilukuisten vihollistemme ja vastustajiemme asemia”. Ei pidä katsoa ainoastaan sääntöjä — sanoo tov. Plehanov, — tarkoittaen nähtävästi tuota vaikeaa kriisitilaa, — vaan myös asioiden todellista tilaa, nykyisiä voimasuhteita puolueessa. Pitää kohota sen kerholaisuuden ja doktrinäärisyyden katsantokannan yläpuolelle, joka työntää etualalle sen, mikä erottaa työläisiä, eikä sitä, mikä yhdistää heitä.

Nuo yleiset perusajatukset ovat ehdottomasti oikeita, ja kaikkien sosialidemokraattien tarvitsee vain tutustua tarkasti tosiasioihin, ajatella vakavasti asiaintilaa voidakseen soveltaa oikein näitä yleisiä perusajatuksia.

Niin, meidän on hinnalla millä hyvänsä, kaikkinaisin ponnistuksin, pitkäaikaista ja sitkeää työskentelyä pelkäämättä parannettava puolueemme kerholaisuudesta, vähäpätöisten syiden aiheuttamista erimielisyyksistä ja hajoamisista, tahtipuikkoa koskevista törkeistä ja säädyttömistä typeryyksistä! Tarkastelkaapa puolueessamme II edustajakokouksen aikojen jälkeen sattuneita tapahtumia. Omatkaa miehuullisuutta mätäpaiseittemme esilletuomiseen, jotta voisitte ilman ulkokultaisuutta, ilman virallista vilppiä määritellä niille diagnoosin ja parantaa ne oikein.

Toisen edustajakokouksen pöytäkirjat on nyt julkaistu täydellisesti; puolueen jäseniä varten on julkaistu myös Ulkomaisen liigan edustajakokouksen pöytäkirjat. Puoluekirjallisuus on jo paljastanut melkoisesti kriisimme ilmauksia ja oireita, ja vaikka siinä suhteessa on vielä paljon tekemistä, niin jo nytkin voidaan ja täytyy tehdä eräitä yhteenvetoja.

Toinen edustajakokous päättyi ankaraan taisteluun keskuksiemme kokoonpanosta. 24 äänen enemmistöllä 20 vastaan Pää-äänenkannattajan toimitus valittiin kolmihenkinen (Plehanov, Martov ja Lenin) ja Keskuskomiteaan myös kolme toveria. Martov kieltäytyi vaalista, yhdessä koko vähemmistön kanssa kieltäytyi osallistumasta Keskuskomitean vaaleihin. Heti edustajakokouksen jälkeen alkoi vähemmistön raivokas taistelu keskuksia vastaan, todellinen taistelu tahtipuikosta, kerholaisuuden todellinen taistelu puoluekantaisuutta vastaan, taistelu vanhan toimituksen palauttamiseksi, vastaavan (vähemmistön mielestä vastaavan) jäsenluvun kooptoimiseksi Keskuskomiteaan. Tuo taistelu on jatkunut kuukausimäärin, ja siihen liittyi vähemmistön täydellinen syrjäytyminen keskusten johdolla suoritettavasta työstä, boikotti ja aito anarkistinen saarna, jonka mallinäytteitä puolueen jäsenet löytävät runsaasti Liigan edustajakokouksen pöytäkirjoista. Tuo taistelu on keskittynyt pääasiallisesti ulkomaille, maaperälle, joka on kauimpana myönteisestä työstä ja proletariaatin valvutuneiden edustajien osallistumisesta. Tuo taistelu on riistänyt II edustajakokouksen muodostamilta keskuksilta äärettömän paljon voimaa matkoihin, kohtauksiin ja neuvotteluihin lukemattomien pienten tyytymättömyyksien, selkkausten ja rettelöjen selvittämistarkoituksessa. Se, että opposition vaatimukset eivät välittäneet minkäänlaisesta II edustajakokouksessa ja

puolueessa yleensä vallinneesta voimasuhteesta, näkyy siitä, että esimerkiksi Pää-äänenkannattajan toimitus (Plehanov ja Lenin) suostui jopa kooptoimaankin kaksi, s.o. puoluekokouksen enemmistön ja vähemmistön yhtäläiseen edustukseen. Oppositio vaati toimitukseen valtavan suurta enemmistöä (neljä kahta vastaan). Kiertämättömän ja viipymättömän kahtiajakaantumisen uhan edessä kumpikin keskus teki vihdoin useita myönnytyksiä, jotka koskivat vaatimuksia tahtipuikon suhteen: toimitus kooptoitiin, Lenin erosi toimituksesta ja Neuvostosta, Neuvostosta poistui yksi enemmistön jäsen, Ulkomainen liiga, joka edustajakokouksessaan rikkoi kaiken sen, mitä puolueen edustajakokouksessa oli säädetty, jätettiin reorganisoimatta, oppositiolle tarjottiin kahta paikkaa Keskuskomiteassa.

Oppositio hylkäsi tuon viimeksi mainitun ehdon. Se vaatii nähtävästi useampia paikkoja ja sitä paitsi ei niille henkilöille, jotka Keskuskomitea valitsisi, vaan niille, jotka oppositio osoittaa. Minkäänlainen voimasuhde, minkäänlaiset asian edut eivät voi olla moisten vaatimusten puolustuksena: noiden ultimaatumien vahvistuksena on vain kahtiajaolla uhkaaminen, vain karkean mekaaniset painostuskeinot, kuten boikotti ja rahavarojen pidättäminen.

Tämä paikoista taisteleva, joka vetää voimia pois myönteisestä työstä, on desorganisoinut ja demoralisoinut puolueen äärimmilleen. Se, että vähemmistön niin sanotut periaatteelliset erimielisyydet peittelevät tuota taistelua valheellisella verholla, demoralisoi puoluetta yhtä paljon, ellei enemmänkin.

Kaikki suostuivat yksimielisesti — ja moneen kertaan ilmoittivat sen kategorisesti — tunnustamaan II edustajakokouksen kaikki päätökset ja kaikki vaalit itselleen ehdottomasti velvoittaviksi. Nyt vähemmistö on itse asiassa repinyt jo hajalle koko säännöt ja kaikki vaalit, nyt osoittautuvat „formalisteiksi” ne, jotka puolustavat yhdessä hyväksytyjä päätöksiä, — nyt nimitetään „byrokraatiksi” jokaista, joka on saanut valtuutensa edustajakokoukselta, — sitä, joka nojautuu äänten enemmistöön, joka ilmaisi (meidän kaikkien mielestä) voimien suhteen puolueessa, sitä syytetään karkean mekaanisesta ja kansliamaisesta katsantokannasta. Se, joka edustajakokouksessa, saatuaan kaikilta tovereilta kutsun toimihenkilöiden vaaliin, siirsi eräitä toimittajia avustajien asemaan ja eräitä Organisaatiokomitean jäseniä

rivityöntekijäin asemaan, se osoittautui syypääksi puolueen jäsenten muuttamiseen ruuveiksi ja rattaiksi y.m., j.n.e. Väärä ja häilyvä kanta, jonka vähemmistö otti jo puolueen edustajakokouksessa, johti kiertämättä tuohon vilppiin, jota me emme lainkaan pane kenenkään subjektiivisen tahdon kontolle.

Eikö ole aika tehdä loppu tästä hajanaisuudesta? Ajatelkoon sitä jokainen, jolle puolueemme kohtalo on kallis.

Eikö ole aika tehdä päättävästi loppu tuosta keskuksista käytävästä taistelusta, noista nurkkakuntalaisista riitaisuuksista, jotka vaikuttavat niin hajoittavasti kaikkeen työhömmö? Onko sopivaa yhä uudelleen ja uudelleen, kuukausia ja taas kuukausia jatkuneiden neuvottelujen jälkeen aloittaa uudet neuvottelut opposition kanssa, herättää kysymys Keskuskomitean yksipuolisuudesta tai kummallisuudesta? Sillä tämän kysymyksen herättäminen sen jälkeen, kun rauha näytti toimituksen kooptoinnilla jo tulleen turvatuksi, nostaa kiertämättä yhä uudelleen ja uudelleen areenalle kysymyksen Pää-äänenkannattajamme yksipuolisuudesta ja kummallisuudesta ja jopa puoluevastaisuudesta. Kuinka kauan me tulemme jatkamaan tätä kelvotonta kinaa keskustusten kokoonpanosta? Ja kuinka me voimme ratkaista kysymyksen kummankin osapuolen vaatimusten oikeudenmukaisuudesta? Mikä on tuon oikeudenmukaisuuden mittapuu? Minkä vuoksi pitää myöntymättömiksi katsoa „lujat”, jotka ovat antaneet hyvin paljon myöten siitä, mitä edustajakokouksessa päätettiin, eikä „leppeät”, jotka pyrkimyksessään kahtiajakoon ja kahtiajaon suoranaisessa valmistelussaan osoittautuivat todellisuudessa erittäin lujiksi?

Ajatelkoot toverit sitä, miten tästä epänormaalisesta tilasta voitaisiin päästä. Keskuskomitea luotti siihen, että ministeristön vaihdos Pää-äänenkannattajassa johtaa rauhaan. Kun riitapuolet menivät jo hyvin pitkälle, kun taistelu tahtipuikosta vei aivan kahtiajaon kynnykselle, niin jäi vain yksi toivo: mahdollisuus tehdä edes jotenkin rajat selviksi, ettei häirittäisi toinen toisiaan, että työskennellen samassa puolueessa voitaisiin vähitellen heikentää kaikenlaisia kahnauksia, että voitaisiin olla kajoamatta tai harvemmin kajota „kipeisiin” kysymyksiin. Olisi luullut, että keskustusten jakaminen turvaa edes osittain kriisin lopettamisen: vähemmistöllä oli oma Pää-äänenkannattajansa, ja vähemmistö voi vapaasti ryhmittyä sen ympärille, ajaa vapaasti kat-

santokantojaan, suorittaa vapaasti puolueytötään tuntematta itseään puolueessa „vieraaksi”. Keskuksen olemassaolo enemmistölläkin (eli enemmistön vallitseva asema Keskuskomiteassa) olisi antanut edes jonkinlaisen tyydytyksen myös enemmistölle. Taistelu keskuksista olisi voinut päättyä ja suuntautua erimielisyyksien ja vivahdusten puhtaasti periaatteelliseen selvittelyyn.

„Iskran” herättämä kysymys Keskuskomitean kooptoisesta murtaa tuon toiveen. Me emme katso enää mahdolliseksi aloittaa uudelleen kaupankäyntiä paikoista, joka herättää meissä inhoa. Siinä tapauksessa, ettei ole muuta ulospääsyä, me katsoisimme paremmaksi jopa *kaikkien* tahtipuikkojen antamisen vähemmistölle, ellei se todellakaan kerta kaikkiaan kykene työskentelemään puolueessa muutoin kuin korkeimmilla toimipaikoilla. Valmeus sellaisen askeleen ottamiseen voimistuu meillä sitä mukaa kuin liikkeemme uusi, inhoittava tauti saa pitkällisen luonteen,— sitä mukaa kuin nuo pikkumaiset rettelöt, jotka ovat sitä sietämättömpiä, mitä pikkumaisempia ne ovat, muuttuvat kroonillisiksi.

Mutta me haluaisimme ensin saada tietää mahdollisimman varmasti puolueen mielipiteen, me haluaisimme huomioida myös vallankumouksellisten piirien, erikoisesti Venäjän vallankumouksellisten piirien yleisen mielipiteen. Me kehoitamme tovereita huolellisesti tarkastelemaan ja tutkimaan „kriisiämme” koskevan aineiston, arvioimaan nykyistä asiaintilaa puolueessa kaikinpuolisesti ja lausumaan mielipiteensä kaikista herätetyistä kysymyksistä.

Kirjoitettu helmikuun alussa 1904

*Julkaistu ensi kerran v. 1929
X Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*